

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Szczecinie

LSZ-4100-02-06/2012
P/12/001

Szczecin, dnia kwietnia 2012 r.

Pan
Tomasz Płowens
Dyrektor Zachodniopomorskiego Zarządu
Melioracji i Urządzeń Wodnych
w Szczecinie

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹ (dalej: ustawa o NIK), Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Szczecinie przeprowadziła w Zachodniopomorskim Zarządzie Melioracji i Urządzeń Wodnych w Szczecinie (ZZMiUW) kontrolę podejmowania działań windykacyjno–egzekucyjnych oraz stosowania ulg w stosunku do dłużników zalegających z uiszczaniem należności związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej w ramach tematu „Powiązania budżetów jednostek samorządu terytorialnego z budżetem państwa w zakresie wybranych dochodów i wydatków w 2011 r.”

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 20 marca 2012 r., Najwyższa Izba Kontroli na podstawie art. 60 ust. 1 ustawy o NIK przekazuje Panu Dyrektorowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie z zastrzeżeniami ocenia działania ZZMiUW podejmowane w kontrolowanym w zakresie.

W 2011 r. ZZMiUW wykonał dochody budżetowe związane z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej w wysokości 328.107 zł, co stanowiło 214,4% wielkości planowanych (153.000 zł) i 71,4% należności przypisanych (459.335 zł) ujętych w rozdziale 01008 (Melioracje wodne). Na koniec 2011 r. należności pozostałe do zapłaty wynosiły 131.228 zł, w tym zaległości stanowiły kwotę 110.680 zł. W porównaniu do stanu na koniec

¹ Dz.U. z 2012 r., poz. 82.

roku 2010 należności wzrosły o 105.455 zł (509,2%), a zaległości wzrosły o 92.804 zł (519,1%). Zaległe (przypisane) opłaty melioracyjne oraz odsetki od nieterminowych wpłat z tego tytułu wyniosły łącznie 99.265 zł, co stanowiło 89,7% zaległości ogółem.

Wzrost kwot należności wymagalnych wynikał z faktu przejęcia przez ZZMiUW - w latach 2010-2011 - od powiatów województwa zachodniopomorskiego, dokumentacji dotyczącej poboru i windykacji należności Skarbu Państwa z tytułu opłat melioracyjnych za lata 1995-2014. Starostwie Powiatów: Koszalińskiego i Białogardzkiego przekazali część dokumentacji w roku 2010, a pozostałych 13 Starostów - w roku 2011. Starostwie przekazywali ww. dokumentację na polecenie Wojewody Zachodniopomorskiego².

Szczegółowym badaniem objęto działania windykacyjno-egzekucyjne prowadzone przez ZZMiUW wobec 30 dłużników, których zaległości w opłatach melioracyjnych na dzień 31.12.2011 r. były największe kwotowo (ogółem wyniosły 38.914 zł). Stwierdzono, że w 2011 r. ZZMiUW głównie porządkował i analizował dokumentację wszystkich przejętych należności wymagalnych, prowadził korespondencję z 15 starostwami, dokonywał stosownych przypisów w ewidencji księgowej (168 dłużnikom) i rozpoczął podejmowanie czynności windykacyjnych.

W 30 zbadanych sprawach sporządzono i wysłano 24 wezwania do zapłaty (bezpośrednio po terminie płatności rat) oraz 16 upomnień (po dłuższym upływie terminu płatności i braku wpłaty). Czynności egzekucyjne (tytuły wykonawcze) zostały podjęte wobec dłużników (3), których dokumentację przekazało Starostwo w Białogardzie w 2010 r. Ustalono, że przed podjęciem czynności windykacyjnych ZZMiUW wysłał dłużnikom zawiadomienia informujące o przejęciu windykacji opłat melioracyjnych od starostw powiatowych.

Z uwagi na niewielki zakres rozpoczętych działań windykacyjno-egzekucyjnych w 30 analizowanych sprawach nie stwierdzono przypadków korzystania z możliwości dokonania zabezpieczenia należności lub kierowania spraw na drogę sądową³ oraz kierowania korespondencji do organów egzekucyjnych o stanie egzekucji i przyczynach bezskuteczności.⁴ Czynności windykacyjno-egzekucyjne w ww. zakresie wykonywało 2 pracowników ZZMiUW, w tym 1 zatrudniony na ½ etatu.

ZZMiUW prowadził ewidencję tytułów wykonawczych zgodnie z wymogami § 7 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 22 listopada 2001 r. w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji⁵ oraz ewidencję upomnień zgodnie z wymogami § 4 ust. 3 ww. rozporządzenia. Stwierdzono jednak, że upomnienia nie zawierały podstawy prawnej, tj. art. 15 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

Ewidencję analityczną osób (podmiotów) zalegających z płatnościami prowadzono zgodnie z zasadami określonymi w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad

² zawartą w piśmie nr ŚŁ-3122-1/2011[UG] z dnia 5.01.2011 r.

³ wniosek wierzyciela i zarządzenie zabezpieczenia na podstawie art. 155a § 1 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz.U. z 2009 r. Nr 229, poz. 1954 ze zm.)

⁴ na podstawie § 8 Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 22 listopada 2001 r. w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

⁵ Dz.U. Nr 137, poz. 1541 ze zm.

rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej⁶.

Badanie sposobu umorzenia i rozłożenia na raty spłaty należności z tytułu realizacji zadań z zakresu administracji rządowej wykazało, że:

- odsetki w wysokości 526,60 zł umorzono w związku z zaniechaniem dochodzenia odsetek na skutek zawarcia ugody sądowej w sprawie naliczenia kary umownej (ujętej w ewidencji księgowej w rozdziale 01008, § 0580) za odstąpienie wykonawcy od realizacji zawartej umowy,
- rozłożenie na raty dotyczyło zaległości z tytułu opłat melioracyjnych za lata 1996-2000 wynoszącej 1.998,44 zł, którą rozłożono na 15 rat na podstawie decyzji Dyrektora ZZMiUW, wydanej – z upoważnienia Marszałka Województwa - m.in. na podstawie art. 67a § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa⁷.

Ustalono, że procedury kontroli finansowej w zakresie gromadzenia dochodów budżetowych ustalone zarządzeniem Dyrektora ZZMiUW z dnia 18 kwietnia 2005 r. obejmujące m.in. zasady umarzania, odraczania terminów zapłaty i rozkładania na raty spłaty należności budżetowych były nieaktualne⁸. Stwierdzono też, że Regulamin organizacyjny ZZMiUW nie nakładał na głównego księgowego obowiązku nadzorowania windykacji z tytułu opłat melioracyjnych, chociaż prowadzenie windykacji tych opłat było przypisane do zadań Działu finansowo-księgowego, który mu podlegał.

Zgodnie z art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁹, zapewnienie funkcjonowania adekwatnej, skutecznej i efektywnej kontroli zarządczej, w tym w zakresie pobierania i odprowadzania dochodów związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz prowadzenia ich windykacji należało do obowiązków kierownika jednostki.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi Najwyższa Izba Kontroli wnioskuje o:

1. *Konsekwentne prowadzenie windykacji i egzekucji administracyjnej należności stanowiących dochód budżetu państwa z wykorzystaniem możliwych narzędzi prawnych.*
2. *Aktualizację zapisów w wewnętrznych procedurach obowiązujących w ZZMiUW.*

Najwyższa Izba Kontroli na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Dyrektora, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie

⁶ Dz.U. Nr 128, poz. 861.

⁷ Dz.U. z 2005 r. Nr 8, poz. 60 ze zm.

⁸ ustalono je na podstawie ustawy z dnia 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2003 r. Nr 15, poz. 148 ze zm.) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16 stycznia 2001 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu umarzania, odraczania lub rozkładania na raty należności pieniężnych, do których nie stosuje się przepisów ustawy – Ordynacja podatkowa (Dz.U. Nr 6, poz. 54 ze zm.).

⁹ Dz.U. Nr 157, poz. 1240 ze zm.

wykorzystania uwag oraz wykonania wniosków lub o działaniach podjętych w celu ich realizacji lub o przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Panu Dyrektorowi prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Delegatury NIK w Szczecinie umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym wyżej mowa, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.